

Suvestinė redakcija nuo 2024-05-14

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2008, Nr. [121-4629](#), i. k. 1082250ISAK000V-982

LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRO
Į S A K Y M A S

**DĖL SERGANČIŲJŲ CUKRINIŲ DIABETU SLAUGOS PASLAUGŲ TEIKIMO
REIKALAVIMŲ APRAŠO PATVIRTINIMO**

2008 m. spalio 10 d. Nr. V-982
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo 10 straipsnio 6 punktu:

Preambulės pakeitimai:

Nr. [V-726](#), 2017-06-14, paskelbta TAR 2017-06-19, i. k. 2017-10209

Nr. [V-1930](#), 2022-12-23, paskelbta TAR 2022-12-23, i. k. 2022-26584

1. T v i r t i n u Sergančiųjų cukriniu diabetu slaugos paslaugų teikimo reikalavimų aprašą (pridedama).

2. P a v e d u įsakymo vykdymo kontrolę viceministrui pagal veiklos sritį.

Punkto pakeitimai:

Nr. [V-337](#), 2011-04-08, Žin., 2011, Nr. 45-2114 (2011-04-13), i. k. 1112250ISAK000V-337

Nr. [V-726](#), 2017-06-14, paskelbta TAR 2017-06-19, i. k. 2017-10209

SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRAS

GEDIMINAS ČERNIAUSKAS

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos sveikatos
apsaugos ministro 2008 m. spalio 10 d.
įsakymu Nr. V-982
(Lietuvos Respublikos sveikatos
apsaugos ministro
2011 m. balandžio 8 d.
įsakymo Nr. V-337 redakcija)

SERGANČIŲJŲ CUKRINIŲ DIABETU SLAUGOS PASLAUGŲ TEIKIMO REIKALAVIMŲ APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

Pakeistas skyriaus pavadinimas:

Nr. [V-726](#), 2017-06-14, paskelbta TAR 2017-06-19, i. k. 2017-10209

1. Sergančiųjų cukriniu diabetu (toliau – CD) slaugos paslaugų teikimo reikalavimų aprašas (toliau – Aprašas) nustato sergančiųjų CD slaugos paslaugų teikimo reikalavimus specialistams, patalpoms ir medicinos prietaisams, sergančiųjų CD slaugos paslaugų rūšis, šių paslaugų organizavimą, teikimą ir indikacijas bei apmokėjimo Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšomis tvarką.

Punkto pakeitimai:

Nr. [V-1930](#), 2022-12-23, paskelbta TAR 2022-12-23, i. k. 2022-26584

2. Sergantiesiems CD slaugos paslaugos teikiamos ambulatorinėse ir (ar) stacionarinėse asmens sveikatos priežiūros įstaigose (toliau – ASPĮ), turinčiose įstaigos licenciją verstis asmens sveikatos priežiūros veikla ir teikti licencijoje nurodytas sergančiųjų CD slaugos paslaugas.

3. Sergantiesiems CD slaugos paslaugas teikia slaugytojas diabetologas, turintis galiojančią bendrosios ir (ar) specialiosios slaugos praktikos licenciją, baigęs ne trumpesnę kaip 160 valandų slaugytojo diabetologo darbo principų neformalaus švietimo programą ir įgijęs tai patvirtinantį pažymėjimą.

4. Slaugytojas diabetologas teikia sergančiųjų CD slaugos paslaugas savarankiškai arba komandoje, bendradarbiaudamas su kitais sveikatos priežiūros specialistais.

5. Šiame Apraše vartojamos sąvokos:

5.1. **Gydomasis pedikiūras** – slaugytojo diabetologo teikiama diabetinės pėdos prevencinė paslauga, kai sergančiųjų CD kojų opas pagal Wagner klasifikaciją atitinka 0 laipsnį.

5.2. **Diabetinė pėda** – sergančiojo CD 1–5 laipsnio pagal Wagner kojų opas, išopėjimas ir (arba) giliųjų audinių destruktija, sukelta neurologinių arba kraujagyslinių apatinių galūnių pakitimų.

Sergančiųjų CD kojų opų klasifikacija pagal Wagner:

0 laipsnis – pėdos oda nepažeista, matomos pėdų kaulų deformacijos, pakitę nagai, sumažėjusios metatarsalinės pirštų dalys ir Šarko (Charcot) pažeidimas su kaulų išsikišimais;

1 laipsnis – pėdoje yra paviršinė opa. Opos dugne gali būti nekrozė ar matyti besiformuojantis granuliacinis audinys;

2 laipsnis – žaizda gilesnė, plinta į kaulus, raiščius, sausgysles, sąnarių kapsulę ar į gilią fasciją, tačiau nėra absceso ar osteomielito;

3 laipsnis – progresuodama opa virsta giliu abscesu, osteitu ar osteomielitu. Remiantis vien apžiūra tiksliai nustatyti pažeidimo gylį jau sunku;

4 laipsnis – dalis kojos pirštų ar pėdos priekis apimti gangrenos. Gangrena gali būti šlapia ar sausa;

5 laipsnis – gangrena išplitusi visoje pėdoje, galima išeiti – pėdos amputacija.

5.3. **Sergančiųjų CD slaugos paslaugos** – slaugytojo diabetologo teikiamos specializuotos slaugos paslaugos, nustatytos šiame Apraše.

5.4. **Konsultacinė pagalba** – slaugytojo diabetologo sergantiesiems CD teikiamos pirminės ir tęstinės informavimo ir konsultavimo slaugos klausimais paslaugos, siekiant išvengti CD komplikacijų, atpažinti ir padėti spręsti pacientui bei jo šeimai kilusias sveikatos ir psichosocialines problemas.

Punkto pakeitimai:

Nr. [V-726](#), 2017-06-14, paskelbta TAR 2017-06-19, i. k. 2017-10209

II SKYRIUS

REIKALAVIMAI PATALPOMS IR MEDICINOS PRIETAISAMS

Pakeistas skyriaus pavadinimas:

Nr. [V-726](#), 2017-06-14, paskelbta TAR 2017-06-19, i. k. 2017-10209

6. ASPI, teikiančiose sergančiųjų CD slaugos paslaugas (konsultacinę pagalbą), turi būti:

- 6.1. kėdės su atlenkiamais staleliais arba stalas ir kėdės;
- 6.2. lenta;
- 6.3. spintos su lentynomis;
- 6.4. telefonas;
- 6.5. kompiuteris ir interneto ryšys;
- 6.6. spausdintuvas;
- 6.7. vaizdinių darbo priemonių (pvz., gliukomačių, insulino inektorių, muliažų, insulino pompų ir kitų savikontrolės priemonių).

7. Teikiant sergančiųjų CD slaugos paslaugas (gydomojo pedikiūro, diabetinės pėdos priežiūros) turi būti:

- 7.1. podiatrinė daugiafunkcinė kėdė pacientui;
- 7.2. mobili kėdė slaugytojui diabetologui;
- 7.3. didinamasis stiklas su cirkuliarine apšvietimo lempa;
- 7.4. mobilus instrumentų staliukas;
- 7.5. podiatrinė šlifavimo įranga;
- 7.6. šlifavimo galvučių (frezų) rinkinys:
 - 7.6.1. nagams šlifuoti (daugkartinių su maža galvute ir su didele galvute);
 - 7.6.2. padams šlifuoti: laikiklis ir antgaliai (vienkartiniai arba daugkartiniai);
- 7.7. replės nagams kirpti;
- 7.8. replės jaugusiems nagams kirpti;
- 7.9. replės sustorėjusiems nagams kirpti;
- 7.10. nagų dildės (nagų kampams valyti);
- 7.11. skalpelių (ašmenų) laikiklis;
- 7.12. vienkartinių skalpelių;
- 7.13. tvarsliaivos ir medikamentų opų priežiūrai;
- 7.14. kamertonas, monofilamentai (neuropatijai tirti).

8. Sergančiųjų CD slaugos kabinetas turi atitikti Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2012 m. spalio 19 d. įsakyme Nr. V-946 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 47-1:2012 „Sveikatos priežiūros įstaigos. Infekcijų kontrolės reikalavimai“ patvirtinimo“ nustatytus reikalavimus.

Punkto pakeitimai:

Nr. [V-726](#), 2017-06-14, paskelbta TAR 2017-06-19, i. k. 2017-10209

III SKYRIUS

SERGANČIŲJŲ CD SLAUGOS PASLAUGŲ RŪŠYS

Pakeistas skyriaus pavadinimas:

Nr. [V-726](#), 2017-06-14, paskelbta TAR 2017-06-19, i. k. 2017-10209

9. Nustatomos šios sergančiųjų CD slaugos paslaugų rūšys:
 - 9.1. slaugytojo diabetologo konsultacinė pagalba;
 - 9.2. gydymasis pedikiūras;
 - 9.3. diabetinės pėdos priežiūra.

IV SKYRIUS

SERGANČIŲJŲ CD SLAUGOS PASLAUGŲ ORGANIZAVIMAS, TEIKIMAS IR INDIKACIJOS

Pakeistas skyriaus pavadinimas:

Nr. [V-726](#), 2017-06-14, paskelbta TAR 2017-06-19, i. k. 2017-10209

10. Sergantiesiems CD slaugos paslaugos teikiamos turint šeimos gydytojo, šeimos gydytojo komandoje dirbančio išplėstinės praktikos slaugytojo ar bendrosios praktikos slaugytojo, ar gydytojo endokrinologo arba gydytojo vaikų endokrinologo išduotą siuntimą pas slaugytoją diabetologą.

Punkto pakeitimai:

Nr. [V-541](#), 2024-05-13, paskelbta TAR 2024-05-13, i. k. 2024-08774

11. Slaugytojo diabetologo konsultacinė pagalba skirstoma į pirminę ir tęstinę konsultacinę pagalbą.

12. Slaugytojo diabetologo konsultacinė pagalba susideda iš paciento ar jo šeimos narių (susirgus vaikui) informavimo ir konsultavimo CD slaugos klausimais.

13. Slaugytojo diabetologo konsultacinė pagalba teikiama pagal ASPI patvirtintą Sergančiųjų CD mokymo programą.

14. Minimalūs reikalavimai sergančiųjų CD mokymo programai yra šie:

14.1. programa turi būti informatyvi, paprasta ir suprantama pacientui;

14.2. į pirminės konsultacinės pagalbos apimtį įeina šios temos:

14.2.1. CD patofiziologija;

14.2.2. sergančiųjų CD mitybos ypatumai;

14.2.3. pagrindiniai CD gydymo principai (insulinas, jo sušvirkštimo būdai, geriamieji vaistai nuo diabeto);

14.2.4. ūmios CD būklės (hipoglikemija, hiperglikemija, ketonurija);

14.2.5. savikontrolė;

14.2.6. vėlyvosios CD komplikacijos;

14.2.7. kojų priežiūra;

14.2.8. sveika gyvensena (fizinis aktyvumas, sveikatai žalingi veiksniai ir kt.);

14.3. į tęstinės konsultacinės pagalbos apimtį papildomai įeina šios temos: psichosocialinė adaptacija ir CD ir nėštumo planavimas.

15. Pirminės slaugytojo diabetologo konsultacinės pagalbos indikacija – kai pacientui pirmą kartą diagnozuotas CD (kodas pagal TLK-10-AM E10, E11, E13, E14, O24).

16. Pirminė slaugytojo diabetologo konsultacinė pagalba apima ne mažiau kaip vieną valandą slaugytojo diabetologo teikiamų paslaugų pagal šio Aprašo 14.1 ir 14.2 punktuose nurodytus CD mokymo programos reikalavimus.

Punkto pakeitimai:

Nr. [V-814](#), 2012-09-03, Žin., 2012, Nr. 105-5334 (2012-09-08), i. k. 1122250/SAK000V-814

17. Paslauga laikoma baigta, kai pacientas savarankiškai geba:

17.1. nustatyti gliukozės kiekį kraujyje;

17.2. taisyklingai susileisti insuliną;

17.3. atpažinti hipoglikemiją, hiperglikemiją, ketonuriją ir imtis reikiamų priemonių joms pašalinti;

17.4. atpažinti ir mokėti apskaičiuoti angliavandenių kiekį maiste;

17.5. prižiūrėti kojas.

18. Paciento gebėjimus įvertina paslaugas suteikęs slaugytojas diabetologas. Jeigu paciento įgūdžiai yra nepakankami, gydantis gydytojas ar slaugytojas diabetologas gali pratęsti paciento mokymą, numatydamas jo trukmę ir tematiką.

19. Diagnozavus CD vaikui, pirminė slaugytojo diabetologo konsultacinė pagalba jam ir jo tėvams (globėjams) turi būti teikiama tik stacionare.

20. Tęstinė slaugytojo diabetologo konsultacinė pagalba susideda iš paciento informavimo ir konsultavimo CD slaugos klausimais pagal paciento poreikius.

21. Tęstinės slaugytojo diabetologo konsultacinės pagalbos indikacijos:

21.1. kai nepasiekama glikemijos kontrolė ir glikemija neatitinka cukrinio diabeto, gliukozės toleravimo sutrikimų ir sutrikusios glikemijos nevalgius diagnostikos kriterijų, nustatytų Cukrinio diabeto diagnostikos ir ambulatorinio gydymo, kompensuojamo iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto, metodikoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2002 m. rugpjūčio 14 d. įsakymu Nr. 422 „Dėl ligų diagnostikos bei ambulatorinio gydymo, kompensuojamo iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto, metodikų patvirtinimo“;

Punkto pakeitimai:

Nr. [V-726](#), 2017-06-14, paskelbta TAR 2017-06-19, i. k. 2017-10209

21.2. atsiradus CD komplikacijų;

21.3. keičiant gydymą (pvz., pradedant gydyti insulinu, keičiant insulino preparatus, taikant ambulatorinį gydymą insulino pompomis ar diegiant naujas šiuolaikinių technologijų priemones ir kt.);

21.4. sergančiosioms CD nėštumo laikotarpiu.

22. Tęstinė slaugytojo diabetologo konsultacinė pagalba apima ne mažiau kaip 1 valandą slaugytojo diabetologo teikiamų paslaugų pagal šio Aprašo 14.1–14.3 punktuose nurodytus CD mokymo programos reikalavimus, nurodytų temų atnaujinimą ir papildymą bei psichosocialinę adaptaciją.

23. Slaugytojo diabetologo konsultacinė pagalba gali būti individuali ir (ar) grupinė. Ambulatorinėse asmens sveikatos priežiūros įstaigose organizuojama ir teikiama individuali slaugytojo diabetologo konsultacinė pagalba. Stacionarinėse asmens sveikatos priežiūros įstaigose, atsižvelgiant į paciento poreikius ir galimybes, organizuojama ir teikiama individuali arba grupinė slaugytojo diabetologo konsultacinė pagalba.

24. Gydomojo pedikiūro paslaugos susideda iš paciento pėdų nuospaudų, hiperkeratozės (suragėjusios odos) šalinimo, sveikų ir deformuotų nagų kirpimo, deformuotų nagų šlifavimo specialia įranga, įaugusių ir grybelio pažeistų nagų priežiūros, padų šlifavimo, pėdų tepimo odos minkštinamuoju kremu ir žinių suteikimo kojų priežiūros klausimais.

25. Gydomojo pedikiūro paslaugų indikacijos (viena iš jų):

25.1. 0 laipsnio opa pagal Wagner klasifikaciją;

25.2. aklumas;

25.3. paciento amžius – daugiau kaip 65 metų;

25.4. diabetinė pėda.

Punkto pakeitimai:

Nr. [V-814](#), 2012-09-03, Žin., 2012, Nr. 105-5334 (2012-09-08), i. k. 1122250/SAK000V-814

26. Diabetinės pėdos priežiūros paslaugos susideda iš paciento diabetinės pėdos hiperkeratozės šalinimo, nekrectomijos, opos priežiūros, informacijos pėdų ir (ar) bigių opų priežiūros klausimais teikimo.

27. Diabetinės pėdos priežiūros paslaugų indikacijos – 1–3 laipsnio pagal Wagner klasifikaciją opos.

28. Slaugytojas diabetologas informuoja gydantį gydytoją, kai įtaria diabetinės pėdos 4–5 laipsnio opą pagal Wagner klasifikaciją.

29. Slaugytojas diabetologas teikia gydomojo pedikiūro ar diabetinės pėdos priežiūros

paslaugas, atsižvelgdamas į šio Aprašo 1 priedą „Sergančiųjų cukriniu diabetu slaugos paslaugų teikimo metodinės rekomendacijos“.

30. Teikiant sergančiųjų CD slaugos paslaugas suaugusiesiems, jei jie pageidauja, gali dalyvauti ir paciento šeimos nariai, teikiant vaikams – kartu dalyvauja šeimos nariai ar globėjai.

V SKYRIUS

SERGANČIŲJŲ CD SLAUGOS PASLAUGŲ APMOKĖJIMO PRIVALOMOJO SVEIKATOS DRAUDIMO FONDO BIUDŽETO LĖŠOMIS TVARKA

Pakeistas skyriaus pavadinimas:

Nr. [V-726](#), 2017-06-14, paskelbta TAR 2017-06-19, i. k. 2017-10209

Nr. [V-1930](#), 2022-12-23, paskelbta TAR 2022-12-23, i. k. 2022-26584

31. Aprašo 9 punkte išvardytos slaugytojo diabetologo ambulatorinėmis sąlygomis teikiamos slaugos paslaugos apmokamos Privalomojo sveikatos draudimo fondo (toliau – PSDF) biudžeto lėšomis pagal Asmens sveikatos priežiūros paslaugų (išskyrus aktyviojo gydymo), apmokamų Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšomis, ir jų bazinių kainų sąrašę, patvirtintame Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2022 m. lapkričio 3 d. įsakymu Nr. V-1630 „Dėl asmens sveikatos priežiūros paslaugų ir jų bazinių kainų sąrašo bei su šiomis paslaugomis susijusių priemonių, mokamų Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšomis, sąrašų patvirtinimo“, nustatytas bazines kainas.

Punkto pakeitimai:

Nr. [V-1930](#), 2022-12-23, paskelbta TAR 2022-12-23, i. k. 2022-26584

32. Siuntimą gauti šių iš PSDF biudžeto lėšų apmokamų slaugytojo diabetologo paslaugų, užpildydamas elektroninį medicinos dokumentą E027 „Siuntimas konsultacijai, tyrimams, gydymui“, nurodytą Elektroninės sveikatos paslaugų ir bendradarbiavimo infrastruktūros informacinės sistemos naudojimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2015 m. gegužės 26 d. įsakymu Nr. V-657 „Dėl Elektroninės sveikatos paslaugų ir bendradarbiavimo infrastruktūros informacinės sistemos naudojimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, priede, ir nurodydamas paslaugos pavadinimą, išduoda gydytojas endokrinologas, gydytojas vaikų endokrinologas, šeimos gydytojas ar jo komandoje dirbantis išplėstinės praktikos slaugytojas ar bendrosios praktikos slaugytojas. Siuntimas galioja vienus metus nuo pirmos slaugytojo diabetologo suteiktos paslaugos.

Punkto pakeitimai:

Nr. [V-814](#), 2012-09-03, *Žin.*, 2012, Nr. 105-5334 (2012-09-08), i. k. 1122250/SAK000V-814

Nr. [V-541](#), 2024-05-13, paskelbta TAR 2024-05-13, i. k. 2024-08774

33. Mokama ne daugiau kaip už 5 pirminės slaugytojo diabetologo konsultacinės pagalbos paslaugas per metus, suteiktas suaugusiesiems.

34. Mokama ne daugiau kaip už 5 tęstinės slaugytojo diabetologo konsultacinės pagalbos paslaugas per metus vaikams ir ne daugiau kaip už 2 paslaugas per metus suaugusiesiems.

35. Esant 0 laipsnių pagal Wagner klasifikaciją diabetinei pėdai mokama ne daugiau kaip už 4 gydymojo pedikiūro paslaugas per metus.

36. Esant 1–3 laipsnių pagal Wagner klasifikaciją diabetinei pėdai mokama ne daugiau kaip už 24 diabetinės pėdos priežiūros paslaugas per metus;

37. Metinė paslaugų apskaita vykdoma 12 mėnesių nuo pirmos slaugytojo diabetologo paslaugos suteikimo.

38. Už pateiktą apmokėti sąskaitų teisėtumą atsako slaugytojo diabetologo paslaugas suteikusi asmens sveikatos priežiūros įstaiga.

39. *Neteko galios nuo 2023-01-01*

Punkto naikinimas:

Nr. [V-1930](#), 2022-12-23, paskelbta TAR 2022-12-23, i. k. 2022-26584

Punkto pakeitimai:

Nr. [V-997](#), 2014-09-29, paskelbta TAR 2014-10-08, i. k. 2014-13868

Nr. [V-793](#), 2016-06-14, paskelbta TAR 2016-06-21, i. k. 2016-17323

Nr. [V-726](#), 2017-06-14, paskelbta TAR 2017-06-19, i. k. 2017-10209

Nr. [V-498](#), 2018-04-19, paskelbta TAR 2018-04-23, i. k. 2018-06429

Nr. [V-865](#), 2019-07-18, paskelbta TAR 2019-07-19, i. k. 2019-11932

VI SKYRIUS

SLAUGYTOJO DIABETOLOGO PILDOMA DOKUMENTACIJA

Pakeistas skyriaus pavadinimas:

Nr. [V-726](#), 2017-06-14, paskelbta TAR 2017-06-19, i. k. 2017-10209

40. Slaugytojas diabetologas pildo formas „Konsultacinė pagalba sergančiajam cukriniu diabetu“ ir „Diabetinės pėdos priežiūra“ (šio Aprašo 2 ir 3 priedai) ir įrašus patvirtina savo spaudu ir parašu. Šios formos saugomos asmens sveikatos istorijoje (forma Nr. 025/a) ar gydymo stacionaro ligos istorijoje (forma 003/a).

41. Slaugytojas diabetologas apie kiekvieną suteiktą paslaugą informuoja šeimos gydytoją – užpildo laisvos formos pažymą, ją pasirašo, patvirtina savo spaudu ir asmens sveikatos istorijoje (forma Nr. 025/a) pažymi apie šios pažymos išdavimą. Pažymoje turi būti nurodyta:

41.1. ASPI, kurioje suteiktos slaugytojo diabetologo paslaugos, pavadinimas, kodas, adresas ir telefonas;

41.2. pažymos išdavimo data;

41.3. paciento duomenys:

41.3.1. vardas ir pavardė;

41.3.2. gimimo data;

41.3.3. gyvenamoji vieta;

41.4. ligos diagnozė ir (ar) ligos kodas pagal TLK-10-AM;

41.5. suteikta slaugytojo diabetologo paslauga;

41.6. slaugytojo diabetologo paslaugos suteikimo data;

41.7. rekomendacijos diabetinės pėdos priežiūrai (kai reikia).

Punkto pakeitimai:

Nr. [V-814](#), 2012-09-03, Žin., 2012, Nr. 105-5334 (2012-09-08), i. k. 1122250/SAK000V-814

42. Pacientui suteiktas sergančiųjų CD slaugos paslaugas į asmens ambulatorinio gydymo apskaitos kortelę (forma Nr. 025/a-LK) įrašo ir savo spaudu ir parašu patvirtina slaugytojas diabetologas. Asmens ambulatorinio gydymo apskaitos kortelės (forma Nr. 025/a-LK) duomenys įvedami į informacinę duomenų bazę SVEIDRA.

VII SKYRIUS

BAIGIAMOJI NUOSTATA

Pakeistas skyriaus pavadinimas:

Nr. [V-726](#), 2017-06-14, paskelbta TAR 2017-06-19, i. k. 2017-10209

43. Slaugytojas diabetologas už savo veiksmus, praktikos klaidas ir profesinės etikos ar deontologijos pažeidimus atsako Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

SERGANČIŲJŲ CUKRINIŲ DIABETU SLAUGOS PASLAUGŲ TEIKIMO METODINĖS REKOMENDACIJOS

1. Vienam gydomajam pedikiūrai atlikti reikalingos šios priemonės:
 - 1.1. 2 nagų šlifavimo galvutės;
 - 1.2. padų šlifavimo galvutė;
 - 1.3. nagų dildė (nagų kampams valyti);
 - 1.4. skalpelio laikiklis;
 - 1.5. skalpelis;
 - 1.6. 10 ml dezinfekcinio tirpalo;
 - 1.7. 5–6 servetėlės;
 - 1.8. 2 g kremo;
 - 1.9. replės nagams;
 - 1.10. kaukė su plastika, dengiančia akis.
2. Diabetinės pėdos opoms peržiūrėti reikalingos šios priemonės:
 - 2.1. žirkklės;
 - 2.2. sterilios servetėlės (kiekis priklauso nuo žaizdos dydžio);
 - 2.3. skalpelis;
 - 2.4. sterilūs pincetai;
 - 2.5. 10 ml dezinfekcinio tirpalo;
 - 2.6. medikamentai ir tvarščiai;
 - 2.7. antrinis (sterilus) tvarstis;
 - 2.8. pleistras;
 - 2.9. vienkartinės pirštinės;
 - 2.10. fiziologinis tirpalas.
3. Gydomojo pedikiūro atlikimas:
 - 3.1. pėdų oda ir nagai dezinfekuojami dezinfekciniu tirpalu;
 - 3.2. kiekvienas nagas atsargiai nukerpamas;
 - 3.3. specialiu instrumentu išvalomi nagų kampučiai;
 - 3.4. nagai šlifuojami, naudojant šlifavimo galvutes;
 - 3.5. skalpeliu pašalinama suragėjusi pėdų oda;
 - 3.6. pėdų oda šlifuojama šlifavimo galvutėmis, kol pasidaro lygi ir švelni;
 - 3.7. pėda ištepama kremu;
 - 3.8. įvertinama tarpupirščių oda.
4. Gydomojo pedikiūro trukmė:
 - 4.1. apie 30 min: nukerpami ir nušlifuojami nagai, jei reikia, padas šlifuojamas aparatu, pėda įtrinama kremu;
 - 4.2. apie 1 val.: koreguojami suragėję nagai, šalinamos nuospaudos, hiperkeratozė.
5. Įaugęs nagas (lot. *onychocryptosis*):
 - 5.1. nagas dezinfekuojamas dezinfekciniu tirpalu;
 - 5.2. įaugusi nago dalis žnyplėmis iškerpama iš minkštųjų audinių;
 - 5.3. gausiai plaunama dezinfekciniu tirpalu;
 - 5.4. aptveriami reikiamu tvarščiu;
 - 5.5. jei yra infekcija, gydantis gydytojas informuojamas apie paciento sveikatos būklę.
6. Grybelio pažeisti nagai (lot. *onychomycosis*):
 - 6.1. nagai dezinfekuojami;
 - 6.2. kiek įmanoma, žnyplėmis nukerpami sustorėję nagai;
 - 6.3. šlifukliais šlifuojama visa nago plokštelė, kol suplonėja iki sveiko nago storio;

- 6.4. jei nago plokštelė iškorėjusi, suminkštėjusi – išvaloma atitinkamu instrumentu;
- 6.5. dezinfekuojama;
- 6.6. jei reikia, sutvarstoma ir prižiūrima kaip žaizda (jei nusiima visas nagas).
- 7. Nuospauda (lot. *clavus*):
 - 7.1. oda aplink nuospaudą ir pati nuospauda dezinfekuojama;
 - 7.2. skalpeliu pašalinamas visas suragėjęs sluoksnis;
 - 7.3. dezinfekuojama;
 - 7.4. jei po nuospauda yra susidariusi opa, prižiūrima kaip opa.
- 8. Odos suragėjimas (lot. *keratosis*):
 - 8.1. dezinfekuojama;
 - 8.2. pašalinama skalpeliu;
 - 8.3. šlifuojama;
 - 8.4. įtrinama kremu.
- 9. Karpos (lot. *verucae*). Jei yra karpų, slaugytojas diabetologas rekomenduoja pacientui konsultuotis su gydytoju dermatovenerologu.
 - 10. Diabetinės pėdos opos perrišimas (lot. *ulcus*):
 - 10.1. oda aplink opą dezinfekuojama;
 - 10.2. skalpeliu nuimamas suragėjęs sluoksnis aplink opą;
 - 10.3. opa išvaloma skalpeliu ir pincetu arba mechaniškai braukiant steriliu tvarsčiu, suvilgytu fiziologiniu ar steriliu dezinfekciniu tirpalu;
 - 10.4. gausiai plaunama fiziologiniu ar steriliu dezinfekciniu tirpalu;
 - 10.5. sutvarstoma;
 - 10.6. jei opa infekuota, slaugytojas diabetologas informuoja gydantį gydytoją apie paciento diabetinės pėdos būklę.

Priedo pakeitimai:

Nr. [V-337](#), 2011-04-08, Žin., 2011, Nr. 45-2114 (2011-04-13), i. k. 1112250ISAK000V-337

KONSULTACINĖ PAGALBA SERGANČIAJAM CUKRINIU DIABETU

Pirminis mokymas ☐ Tęstinis mokymas ☐

Vardas, pavardė _____ Gimimo data __/__/__

CD tipas ____ CD trukmė ____ Gydymas : dieta ☐ tabletės ☐ insulinas ☐ HbA1c ____

Data	Temos pavadinimas

Paciento (-ės) parašas: _____

Slaugytojo diabetologo konsultacinės pagalbos indikacijos:

Pirmą kartą diagnozavus CD ☐ Nepasiekama glikemijos kontrolė ☐

Atsiradus CD komplikacijoms ☐ Keičiant gydymą ☐ _____

Sergančiosioms CD neštumo laikotarpiu ☐

Siunčia: gydantis gydytojas ☐ slaugytojas ☐ kreipėsi pats ☐

Mokymas atliktas: individualus ☐ grupėje ☐

Mokymo proceso aprašas:

.....

Mokymo įvertinimas

Data:	Paciento gebėjimai	Rezultatai/Pastabos
	Nustatyti gliukozės kiekį kraujyje	
	Taisyklingai susileisti insuliną	
	Atpažinti hipoglikemiją, hiperglikemiją, ketonuriją ir imtis reikiamų priemonių joms pašalinti	
	Atpažinti ir mokėti apskaičiuoti angliavandenių kiekį maiste	
	Prižiūrėti kojas	

Mokymas baigtas ☐

Rekomenduojamas tęstinis mokymas ☐ po ____ metų ____ mėn.

Slaugytojo (-os) diabetologo (-ės) vardas, pavardė, parašas _____

Priedo pakeitimai:

Nr. [V-337](#), 2011-04-08, Žin., 2011, Nr. 45-2114 (2011-04-13), i. k. 1112250ISAK000V-337

DIABETINĖS PĖDOS PRIEŽIŪRA

Pavardė, vardas _____ Gimimo data _____ tel. _____

CD tipas : 1 ☐ 2 ☐ Alergija _____ Nagai: sveiki ☐ pažeisti ☐ jaugantys ☐

Jautrumo sutrikimas (neuropatija):
diagnozuotas ☐ ne ☐

Kraujotakos sutrikimas (išemija):
diagnozuotas ☐ ne ☐

Deformacija:
nėra ☐ yra ☐ _____

Amputacija:
nėra ☐ yra ☐ _____

Avalynė: tinkama ☐ netinkama ☐ speciali ☐

Opos įvertinimas:

Ilgis _____ mm

Plotis _____ mm

Gylis _____ mm

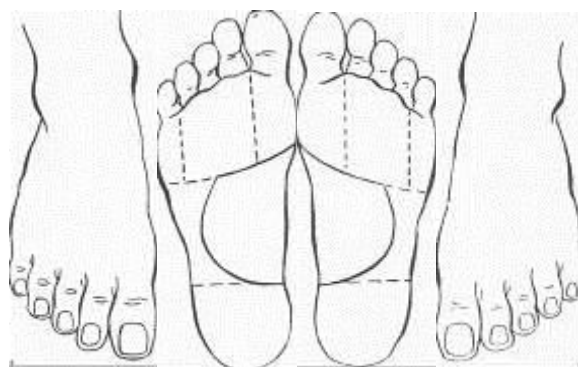
Infekuota ☐ ne ☐

Hiperkeratozė aplink opą: yra ☐ nėra ☐

Lokalizacija: _____ (pažymėti
paveikslėlyje)

Opos priežastis: _____

Bakteriologinis pasėlis:
neatliktas ☐ atliktas ☐

Diabetinė pėda pagal Wagner klasifikaciją:

0 laipsnis ☐ 1 laipsnis ☐ 2 laipsnis ☐ 3 laipsnis ☐ 4 laipsnis ☐ 5 laipsnis ☐

Slaugos paslaugų aprašas

Data	Diabetinės pėdos (-ų) problema	Atlikta slaugos paslauga (procedūra)	Slaugytojo diabetologo vardas, pavardė, spaudas, parašas

Priedo pakeitimai:

Nr. [V-337](#), 2011-04-08, Žin., 2011, Nr. 45-2114 (2011-04-13), i. k. 1112250ISAK000V-337

Pakeitimai:

1.
Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Įsakymas
Nr. [V-337](#), 2011-04-08, Žin., 2011, Nr. 45-2114 (2011-04-13), i. k. 1112250ISAK000V-337
Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2008 m. spalio 10 d. įsakymo Nr. V-982 "Dėl Sergančiųjų cukriniu diabetu slaugos paslaugų teikimo reikalavimų aprašo patvirtinimo" pakeitimo
2.
Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Įsakymas
Nr. [V-814](#), 2012-09-03, Žin., 2012, Nr. 105-5334 (2012-09-08), i. k. 1122250ISAK000V-814
Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2008 m. spalio 10 d. įsakymo Nr. V-982 "Dėl Sergančiųjų cukriniu diabetu slaugos paslaugų teikimo reikalavimų aprašo patvirtinimo" pakeitimo
3.
Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Įsakymas
Nr. [V-997](#), 2014-09-29, paskelbta TAR 2014-10-08, i. k. 2014-13868
Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2008 m. spalio 10 d. įsakymo Nr. V-982 "Dėl Sergančiųjų cukriniu diabetu slaugos paslaugų teikimo reikalavimų aprašo patvirtinimo" pakeitimo
4.
Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Įsakymas
Nr. [V-793](#), 2016-06-14, paskelbta TAR 2016-06-21, i. k. 2016-17323
Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2008 m. spalio 10 d. įsakymo Nr. V-982 „Dėl Sergančiųjų cukriniu diabetu slaugos paslaugų teikimo reikalavimų aprašo patvirtinimo“ pakeitimo
5.
Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Įsakymas
Nr. [V-726](#), 2017-06-14, paskelbta TAR 2017-06-19, i. k. 2017-10209
Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2008 m. spalio 10 d. įsakymo Nr. V-982 „Dėl Sergančiųjų cukriniu diabetu slaugos paslaugų teikimo reikalavimų aprašo patvirtinimo“ pakeitimo
6.
Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Įsakymas
Nr. [V-498](#), 2018-04-19, paskelbta TAR 2018-04-23, i. k. 2018-06429
Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2008 m. spalio 10 d. įsakymo Nr. V-982 „Dėl Sergančiųjų cukriniu diabetu slaugos paslaugų teikimo reikalavimų aprašo patvirtinimo“ pakeitimo
7.
Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Įsakymas
Nr. [V-865](#), 2019-07-18, paskelbta TAR 2019-07-19, i. k. 2019-11932
Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2008 m. spalio 10 d. įsakymo Nr. V-982 „Dėl Sergančiųjų cukriniu diabetu slaugos paslaugų teikimo reikalavimų aprašo patvirtinimo“ pakeitimo
8.
Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Įsakymas
Nr. [V-1930](#), 2022-12-23, paskelbta TAR 2022-12-23, i. k. 2022-26584
Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2008 m. spalio 10 d. įsakymo Nr. V-982 „Dėl Sergančiųjų cukriniu diabetu slaugos paslaugų teikimo reikalavimų aprašo patvirtinimo“ pakeitimo
9.
Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Įsakymas
Nr. [V-541](#), 2024-05-13, paskelbta TAR 2024-05-13, i. k. 2024-08774
Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2008 m. spalio 10 d. įsakymo Nr. V-982 „Dėl Sergančiųjų cukriniu diabetu slaugos paslaugų teikimo reikalavimų aprašo patvirtinimo“ pakeitimo